

Uredništvo v
Murski Soboti
...
Rokopise ne vrača
...
Izljaja vsako so-
boto in strane s

NAŠ DOM

Upravištvo v
Murski Soboti
...
Oglašje:
□ cm stane 1 Din
Oglašje za celo
stran, za 1/2 in za
1/4 strani stanejo
15 para za 1 □ cm
Pri večkratni obja-
vi primeren popus.

P. M. Državna licejska k...
Tjuoljeni
četrt leta 10 Lm

Narodno-socialističen tednik

33. štev.

Murska Sobota, dne 2. novembra 1923.

I. leto.

Pet let narodne svobode!

Dne 28. oktobra je letos minilo pet let, kar je razpadla Avstro-Ogrska monarhija in kar je jugoslovanski narod v Avstro-Ogrski raztrgal verige sto- in stoletnega robstva. Do 28. oktobra 1918 nismo vedeli kaj je svoboda. Nemci in Madžari so vihteli svoj bič nad nami. Slovenska govornica je bila zatirana, hrvatska samostojnost teptana, srbski jezik brezpraven. Pa prišlo je drugače, kakor so si to predstavljali Madžari. Hoteli so nas uničiti, pa so uničili sebe. Sloven, ki je bil stoletja le hlapec madžarskih grofov in le sluga nemških birokratov, Sloven je postal gospodar na svoji zemlji.

Pet let svobode je za nami! Da bi nam solnce svobode ne zatonilo nikoli — to je edina želja jugoslovenskega naroda danes — in da zasije to solnce čimprej tudi stotisočem naših ljudij, ki tarnajo pod tujim mečem...

Protestno zborovanje v M. Soboti.

Kakor je že javnosti znano, divja italijanski fašizem, ki mu je dušni in krušni oče, ministrski predsednik Mussolini, vedno hujše. Strašno čutijo njegovo kruto pest in nasilje naši bratje in sestre na Primorskem in v Videnski pokrajini. Nas bolijo in žgo te krivice, ki jih delajo s svojo 2000-letno kulturo bahajoči se Italijani našim Slovencem v Julijski Krajini tembolj, ker vemo, da so bili ti primorski naši rojaki dolga desetletja v hudi narodni borbi z Italijani, da je bila pri njih narodna zavednost in prosveta med vsemi Slovenci najbolj razvita, da pa so po znani rapalski pogodbi pripadli po gorostasni krivici pod Italijo.

Fašistje, ki so zakleti sovražniki vsemu, kar je slovansko, hočejo narodni življenj naših rojakov s kruto silo popolnoma zatreti. Svoje vražje delo so začeli v šoli in pri časopisju. Računajo namreč tako: 1. Mladino moramo raznaroditi ali potujčiti v šoli. 2. Starejšo generacijo pa po časopisih, ki jim je treba odvzeti svobodo. Iz tega razloga je italijanski minister prosvete izdal ukaz, da mora biti učni jezik v šolah primorskih Slovencev italijanski. Italijanska vlada je pognala iz šol slov. učitelje — brez pokojnine — ter namestila učitelje Italijane, ki ne znajo slovenski. Nič ne pomaga, da je zavedni slov. narod nad tem ogorčen in da obupuje; ukloniti se mora nasilju ter z boleščjo v srcu gledati, kako se brezsrčni, zlohotni tujec Italijan igra z njim kot slabejšim, po krivični usodi zaslužjenim.

Najnovejše laško nasilje pa je to, da sta prefekta v Vidmu in v Trstu minule dni izdala naredbo, glasom katere se morajo vsi slovenski časopisi od prve do zadnje besede tiskati dvojezično, t. j. vse, kar je slovenskega, mora imeti točen italijanski prevod. Kaj to pomeni, si ne ve vsakdo predstavljati. Mislimo si, da naša jugoslovanska vlada izda ukaz, da se morata „Szabadság“ in „Morska krajina“ tiskati tako, da bo moral imeti vsak članek

vsak oglas, vsako naznanilo svoj točni slovenski prevod. To bi bilo za nas seveda interesantno, ker bi potem vsak Slovenec vedel, kako ta dva lista večkrat neopravičeno in predrzno napadata vse, kar je jugoslovansko. Ampak to samo mimogrede! Pomisliti moramo, da bi morala obadva lista imeti za prevode svojega posebnega faktorja, da bi se porabilo za stavljenje dvakrat toliko delavcev in časa, pri tisku dvakrat toliko papirja itd. Nakratko: stroški lista se enostavno podvojijo, cela stvar pa poleg tega izgleda naravnost smešno. Že pri malem listu bi povzročila taka bedasta naredba ogromno preglavico, kako globoko pa mora to segati pri dnevniku, kakor je n. pr. tržaška „Edinost“, ki je bila naravnost prisiljena, da preneha izhajati. Naravno je torej, da je vsled te sramotilne naredbe obeh prefektov zavladalo nepopisno ogorčenje med našimi primorskimi rojaki, pa tudi med nami, njihovimi brati in sestrami v Jugoslaviji.

Vzkipel je v naših srcih gnev in srd — sveta jeza — nad nečuvenim italijanskim nasiljem, ki mu dozdej ni bilo primere v zgodovini. Res, grdo je, da narod, ki se hvalisa s svojo 2000-letno kulturo in s svojo človečnostjo, uganja take krivice nad številno šibkejšim narodom. Toda usoda bo prej ali slej vse to maščevala.

Iz tega vzroka se je sklicalo v nedeljo dne 28. oktobra v „Čitalnici“ pri Dobraju v Murski Soboti protestno zborovanje, ki so ga seveda obiskali predvsem „prišleki“, pa tudi že nekateri domačini, „neprišleki“. Shodu je predsedoval sodni svetnik g. dr. Kovča, ki je označil namen in oddal nato besedo drugim. Govorili so: g. dr. Černe, g. notar Koder in g. Cvetko, opisuje težavni položaj primorskih Slovencev in v zgodovini brezprimerno predrznost „kobaridskih junakov“. Sklenila se je rezolucija, ki vsebuje ogorčen protest laškemu nasilju, sočutje do zatiranih rojakov in opozorilo, da bo se usoda nasilnim Lahom osvetila. Vzgjajamo naš narod tako, da bo imel v pesti silo, v srcu pogum, v mislih pa — neodrešene brate!

Domače vesti.

Murska Sobota. Praznik našega osvobodjenja je dne 29. oktobra proslavila M. Sobota. V katoliški cerkvi se je v polnem številu zbralo vojaštvo, uradništvo, orožništvo, šolska mladina vseh tukajšnjih šolskih zavodih in mnogo drugega ljudstva. G. katehet Horvat je celebriral sv. mašo, pri kateri je pela šolska mladina s spremljevanjem harmonija. Po maši je zapel katehet „Te Deum“, nato pa je vse narodno čuteče ljudstvo pelo prav navdušeno „Bože pravde“. Za 1. december, kot državni praznik, se vršijo priprave v večjem obsegu; ta dan se mora postaviti kar najbolj slovesno.

Murska Sobota. Telovadno društvo „Sokol“ priredi v mesecu decembru v hotelu Dobray dva koncerta in sicer prvega na Narodni praznik dne 1. decembra, drugega pa na Silvestrovo, na kar se občinstvo že sedaj opozarja.

Murska Sobota. Na občnem zboru Kola jugoslovanskih sester za Prekmurje v Murski Soboti dne 13. oktobra je bila izvoljena za predsednico gospa Berta Olajševa, za podpredsed. gospa Prelogova, za tajnici; gospodični Justi-

novi, za blagajničarki gospe Špangerjeva in Lapanje, za gospodarico gospa Sagadinova. Odbornice so gospe: dr. Černetova, dr. Glančnikova, gdč. Wolfartova in Kačova naslednica. Poverjenica za Križevce je gdč. Peršakova, za Matjance gdč. Gunsova, za Tišino gdč. Pavličeva, za Cankovo gdč. Bratinova, za Dolnjo Lendavo gospa Pikušova.

Murska Sobota. Minulo nedeljo smo spremljali k večnemu počitku gospo Mariško Turkovo, gostilničarko. Številna udeležba pri pogrebu in lepi vencji so pričali, kako priljubljena je bila pokojnica ne le v Murski Soboti, ampak v celem Prekmurju sploh. Komaj 37 let stara žena je že dalje bolehal.

Murska Sobota. Popravek. Resnici na ljubo moramo objaviti, da Ivan Cvetko, ki nam je napisal uvodnik v zadnji številki „Našega Doma“, ni šolski nadzornik.

Sv. Križ na Murskem polju. Drzna tatvina. V noči od 22. do 23. oktobra so ukradli neznanim izumoviči, najbrž iz Hrvatske, posestniku Križanu v Kokoričih iz hleva 2 kobili rdečkastorjavne dlake, pripravili ju pred voz in se odpeljali neznan kam. Do danes se še oroznikom ni posrečilo izslediti lopove. Pozor torej pred tatovi!

Gornja Radgona. Dne 29. oktobra se je v restavraciji g. Karbaš nabralo za „Sokolski dom“ v Gornji Radgoni 1000 K. — Istotam se je nabralo za reveže 800. Vsem darovalcem hvala lepa!

Gornja Radgona. Važno za prekmurske živinorejce. Tukaj se vrši dne 15. novembra (t. j. na Leopoldovo) živinski in kramarski sejm. Prižene se lahko goveja živina, konji in drobnica. Ker pridejo v Gornjo Radgono tudi kupci iz Avstrije in celo iz Češke, bodo cene živini gotovo znatno višje kakor pa v Murski Soboti ali na Cankovi. Gotovo bo kmetom le na korist, če priženejo živino na Leopoldovo v G. Radgono. Tudi kramarski sejm bo znaten. Posebno bo manufakturnega blaga mnogo in po ceni na razpolago. (Natančneje, glej oglas).

Gornja Radgona. Razgla. s. Vsled sklepa okr. zastopa v Gornji Radgoni z dne 25. okt. tl. se vrši letos licencovanje plemenskih bikov v okraju Gornja Radgona po sledečem redu: V ponedeljek, dne 5. novembra 1923: Ob pol 9. uri dopoldne v Radincih pri občinski tehtnici; ob pol 10. uri dopoldne v Črešnjevcih pred gost. g. Koler; ob 11. uri dopoldne v Očeslavcih pri g. Lukovnjak in ob 3. uri popoldne pri Sv. Jurju pri g. Domanjko. V torek, dne 6. nov., tl.: Ob 8. uri dopoldne v Gornji Radgoni pred gostilno g. Karbaš; ob 9. uri v Apačah; ob pol 11. uri v Drobotincih pred gostilno g. Gselman; ob 2. uri popoldne na Ščavnici pri g. Jagerič in ob 3. uri popoldne v Ivanjševcih pri gospodu Fekonja. Nagrade za premovane bike določevala pregledovalna komisija. Vsakemu je na prosto dano, da prižene živino na najbližji kraj licencovanja. V hribih bo imela prednost marijadvorska, v dolinah pa simentalska pasma. Ker je licencovanje plemenskih bikov za zboljšanje živinoreje velevažno, se prebivalstvo vabi k obilni udeležbi.

Železnica Ormož—Murska Sobota. Dela pri železnici Ormož—Murska Sobota radi lepega jesenskega vremena izredno hitro napredujejo, tako da bodo zemeljska dela že letos skoro gotova. Mnogo je izvršenih tudi betonskih del in mostov. Mosta čez Kostanjevico in Globetko pri Ljutomeru bosta skoro gotova. Pridno se dela tudi pri mostu čez Muro. Zidajo se že čuvajnice in pripravljajo dela za izvršitev kolodvorov. Nekateri kolodvori pa so že gotovi. — Znabiti bomo tako srečni in se bomo čez eno leto vozili po tej železnici.

Ormož. Napad na 85-letnega starca. Dne 22. oktobra je bil pokopan 85 let stari Fr. Puntigam, ki je v lastnem stanovanju obstrljen in smrtnonevarno ranjen. Puntigam je živel v Lahoncih na posestvu, ki mu ga je zapustila njegova pokojna žena. Nameraval se je oženiti ter je dal pred kratkim prepisati posestvo na neko 22-letno dekle, ki mu je vodila gospodinjstvo. Njegova dva sinova pa sta morala praznih rok po svetu za kruhom. Dne 19. okt.

je bil stari mož v hiši, ki jo je dal prepisati, smrtnonevarno obstreljen od omenjenega dekleta in njenega ljubimca. Moža so prepeljali v ormoško bolnico, kjer je še mogel podati pred sodnikom zahtevano pojasnila o napadu. Oba zločinca in dekletova mati so pod ključem. Že v soboto zvečer je starec podlegel težki poškodbi.

Izginil je učenec Franc Korošec iz Rih-tarovec, okraj Gornja Radgona. Dne 17./4. 1923 odšel iz hiše čevlarskega mojstra Jurija Rusa v Sedlačku št. 13 pri Ptuj in se do danes pogreša. Otrok je 8 let star, suh, bled, ima lasje kostanjeve barve, dobre zobe in govori samo slovensko. Kdo kaj o bivališču tega otroka ve, se prosi, da o tom poroča okrajnemu sodišču v Gornji Radgoni.

Tedenske vesti.

Stojan Protič bivši ministerski predsednik je dne 28. oktobra ob 15:40 uri popoldne v Beogradu umrl.

Nedeljska protestna zborovanja so zalegla. Italjanski ministerski predsednik Mussolini je preklical naredbo glede šolstva in dvojezičnosti slovenskih listov.

Hišni lastniki naj do 30. novembra 1923 po predpisanih obrazcih pošljejo davčnemu okrajnemu glavarstvu izkaz vseh v hiši stanujočih oseb.

Amerikance, ki si želijo kupiti kako posestvo, opozarjamo na oglas oblastveno koncesijonirane posredovalnice za obrat z zemljišči Karl Troha v Mariboru, Slovenska ulica 2.

V radikalno stranko je v zadnjem času prestopilo precej ljudi, ki so bili prej pristaši raznih drugih strank. Demokratski listi očitajo tistim, ki so „presedlali“, da se lovijo za korito in da so zato preskočili k radikalcem. Menimo, da vsi, ki prestopajo v radikalno stranko, ne store tega zaradi dobička. Mnogo jih je takih, ki prestopajo iz prepričanja. Nima toraj smisla, da se vse povprek zmerja s „koritarji“. V vsaki stranki je pač nekaj takih, ki so iz idealizma pristaši stranke, drugi pa za to, ker jim nese. Tako je povsod in če je pri radikalcih tudi tako, je to čisto naravno. Zato pa nima smisla, če nekateri listi pišejo, da je v „radikaliji“ sama korupcija. Če bo vsaka stranka pometala pred lastnimi vratmi, potem gotovo ne bo več korupcije nikjer.

Zločin ali nevarna šala? V Spodnji Šiški pri Ljubljani že nekaj časa straši nek človek, ki nosi sivo krinko (masko) na licu. Policija in orožništvo se trudita, da bi zgrabila tega čudaka, pa vse zastonj. Pa vsikdar srečno uide. Da, še toliko korajžen je, ta človek, da celo piše policiji, naj ga ne iščejo, drugače bo slaba. Prebivalci se ga boje. Nek pekovski pomočnik je temu človeku, ki ga seve ni poznal, rekel, da se ga nič ne boji. Mož ga je povabil, naj pride ob 7. uri zvečer k nekemu križu na ljubljansko polje. Junaški pek je šel ob določeni uri h križu. Samokres (revolver) je držal v roki in čakal „vruga“. In je res prišel tisti čudni mož. Pek pritisne s prstom na svoj samokres, toda ne izproži se. Od strahu je pek okamenel. Izza križa se je nenadoma prikazal še eden „vrug“ in oba sta na mah zgrabila peka in ga z razpetimi rokami pripela na križ, nato pa izginila v temi. Oropala ga nista. Pekovi radovedni tovariši so prišli za njim pogledat. Ko so zagledali siromaka, bledega kakor smrt, so ga sneli s križa. Ko se je oddahnil, jim je pripovedoval, kaj se je zgodilo. Vrvi, s

katerimi je bil privezan na križu si je pek vzel za spomin seboj. Drugikrat menda ne pojde več „vruga“ čakati.

Dvojčka v telesu moža. Da bi možki rodil dete, to se še doslej nikdar ni zgodilo, kar ljudje pominjo in se še tako kmalu ne bo zgodilo. Pa tudi to, kar se je pred kratkim pripetilo v Beogradu, je nekaj čudnega in redkega. K vseučeliškemu profesorju dr. Kostiču, znamenitemu operaterju v Beogradu, so te dni pripeljali 22 let starega moža po imenu Života Rankovič. Doma je iz Velike Plane. Dečko je imel silno otečen trebuh. Kostič je moža operiral in pri tem našel v Rankovičevem trebuhu veliko oteklino v obliki vreče. To oteklino je doktor odrezal od ostalega telesa, poklical nato druge zdravnike, da vidijo, kaj je pravzaprav v tej čudno veliki vreči. In glejte! V njej sta se nahajala dva embrija (nerazviti človeški bitji). Eden embrio je bil dolg 30 cm, drugi nekoliko manjši. Zdravnik Kostič si tolmači postanek teh embrijev tako, da je Rankovičeva mati zanosila trojčke, a eden embrijo (iz katerega je nastal operirani Rankovič) je bil močnejši in je rasel okoli ostalih dveh, ki sta nato v telesu Života Rankoviča rastla naprej. Rankovič je pripovedoval zdravnikom, da je že od svojega 5. leta naprej čutil bolečine v trebuhu. Pred kratkim pa so se bolečine tako povečale, da jih ni več mogel prenesti ter se je na nasvet svoje žene res podal k dr. Kostiču, da ga operira. Oba embrija bodo dali v muzej. Rankovič je po operaciji umrl.

Listnica uredništva.

Vsem naročnikom in dopisovalcem „Našega Doma“. Vsled praznika smo morali to številko skrócić samo na dve strani. Vsi dopisi, ki niso prišli v to številko, pridejo prihodnjič.

Ali sem poravnal naročnino?

PO ČU

dovito nizkih cenah
kupite letos
volneno blago

za ženske in sukno za
moške obleke, kakor
tudi vso drugo manu-
faktorno robo v vele-
trgovini R. Stermecki,

Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki.

Ugodna prilika!

Klavir (glasovir) se proda za 5000 Din. Natandariče se izve pri g. Gušperju v Murški Soboti na Lendavski cesti.

Pozor gostilničarji!

Proda se od preše 100 hl vinskega mošta po dnevni ceni. Več se izve v času od 21.—28. oktobra pri lastniku na Kapeli (Probstove gorice).

Prodajam

žago z gostilno, trgovino

in 6 oralov posestva za 500.000 Din, posestva od 2 orala do 200 oralov za 75.000 do 350.000 Din dalje trgovine, gostilne, hiše in vile s stanovanjem po ugodnih cenah.

K. Troha, Maribor, Slovenska ulica št. 2.

Razglas.

Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo občini trg Gornja Radgona obdržavati štiri letne živinske in kramarske sejme in sicer se ti vršijo:

1. na dan 3. februarja (na Blaževo);
2. na dan 25. maja (na Urbanovo);
3. na dan 10. avg. (na Lovrenčevo);
4. na dan 15. nov. (na Leopoldovo);

vsako leto.

Po dolgih letih se bodo od sedaj naprej živinski in kramarski sejmi zopet redno vršili kakor svoječasno in sicer se vrši:

prvi živinski in kramarski sejem dne 15. nov. 1923 na Leopoldovo

in sicer se vrši živinski sejem na občinskem travniku na Tratah, kramarski sejem pa pri drevoredu in na glavni cesti od Murskega mosta naprej na Spodnjem Grisu.

Živinski sejmi so za govejo živino, drobnico in konje, na kramarski sejem pa se lahko pripelje na prodajo blago vsake vrste, nadalje različni poljski pridelki, perutnina itd.

Ker so bili sejmi v Gornji Radgoni svoječasno vedno dobro obiskani in je bil zlasti na Leopoldovem sejmu vedno velik promet, opozarja podpisano županstvo na to vse interesente, prodajalce in kupce.

Interesenti se naj torej poslužijo te prilike in obišejo letošnji zadnji sejem na Leopoldovo.

Županstvo trga Gornja Radgona,
dne 6. oktobra 1923. Župan:

Dr. Božio.

Zahvala.

Vsem, ki so v dnevih težke bolezni naše nepozabljene soproge, matere in sestre, gospe

Mariške Turk-ove

tolažili njo ter ji sicer olajšali njene bedne dni, polne trpljenja, dalje vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, izreka zahvalo obitelj

Josipa Turk-a,
gostilničarja v Murški Soboti.

Velika zaloga **pohištva**

lastnih izdelkov po konkurenčnih cenah

Šercer in drug, Maribor
Vetrinjská ulica št. 2.